

Pressemeddelelse

10. juni 2003 udkommer

Økologisk landbrug og naturen

- gør økologisk landbrug en forskel for natur og miljø?

Redigeret af Martin Holmstrup

83 sider, rigt illustreret, kr. 69,00 inkl. moms. Fås også i abonnement.

Dette er første bind i serien MiljøBiblioteket, der udgives af Gads Forlag i samarbejde med Danmarks Miljøundersøgelser. 5 bind i abonnement koster 250 kroner og kan bestilles hos forlaget eller boghandlere.

Gavner økologisk landbrug naturen? Eller gør det mere skade end gavn?
Denne bog indeholder en række fagfolks videnskabeligt begrundede svar:
" Ja, samlet set har økologisk landbrug bidraget til at forbedre natur og miljø
noget, men det kan blive endnu bedre, hvis de problemer, bogen påpeger,
bliver afhjulpet."

På landsplan er det areal, der dyrkes økologisk, vokset fra 99.000 ha i 1998 til 173.000 ha i 2001. Det er bl.a. sket for at mindske landbrugets negative indflydelse på miljøet. Derfor er det interessant at finde ud af, om økologisk landbrug nu også har den virkning.

Netop dette spørgsmål har en række fagfolk påtaget sig at besvare i bogen " Økologisk landbrug og naturen – gør økologisk landbrug en forskel for natur og miljø?". De har gennemgået den tilgængelige viden om, hvordan økologisk landbrug påvirker

- 1) jordens kvalitet og frugtbarhed,
- 2) jordbundens levende organismer,
- 3) agerlandets naturkvalitet og
- 4) vandmiljøets tilstand.

– og sammenlignet med, hvordan konventionelt landbrug påvirker de samme forhold. Desuden behandler bogen de særlige problemer, der knytter sig til udbredelsen af genmodificerede organismer og til økonomien i økologisk landbrug.

1) Med hensyn til jordens kvalitet viser det sig, at økologisk drevne marker ikke adskiller sig væsentligt fra de konventionelt drevne.

Forklaringen er balancen mellem på den ene side anvendelsen af sædskifte og husdyrgødning, på den anden side brugen af tunge maskiner på marken. Sædskifte og husdyrgødning er en integreret del af økologisk landbrug, men kan fravælges i konventionelt landbrug. Det giver økologisk landbrug et fortrin, som traditionelt landbrug dog også kan opnå. Tunge maskiner bruges derimod i vid udstrækning inden for begge driftsformer. De

trykker jorden sammen og forringer dens frugtbarhed, så sædskiftets og husdyrgødningens gavnlige virkning bliver mindre.

2) Med hensyn til jordbundens levende organismer viser det sig, at økologisk drevne marker i nogen grad giver bedre betingelser, men mange konventionelt dyrkede marker opnår lige så gode forhold.

Økologisk landbrug dyrker i højere grad græs igennem flere år end konventionelt landbrug, og det økologiske landbrug anvender mere husdyrgødning end det konventionelle. Begge dele er godt for jordbundsorganismene. Men den nuværende viden tyder på, at økologisk landbrugs udbredte anvendelse af mekanisk ukrudtsbekæmpelse nogle år skader jordbundsdyrene mere, end det konventionelle landbrugs pesticider gør.

3) Med hensyn til agerlandets naturkvalitet er konklusionen, at økologisk landbrug i de fleste tilfælde gavner og kun sjældent forringer denne.

Økologisk dyrkede marker har et større antal plante- og insektarter end konventionelt dyrkede marker. Det er en naturlig følge af, at man ikke anvender pesticider. Når det gælder naturkvaliteten i agerlandets småbiotoper, f.eks. levende hegn og vandhuller, viser nogle undersøgelser, at der er lidt flere plantearter i tilknytning til økologiske bedrifter, end til konventionelle. Endelig ser det ud til, at økologisk landbrug gavner både fødekæderne og de økologiske kredsløb.

4) Med hensyn til indflydelsen på vandmiljøet er økologisk landbrug bedre end konventionelt på pesticidområdet, men ikke nødvendigvis på kvælstofområdet.

Økologisk landbrug forurener ikke med pesticider, for økologiske landmænd bruger slet ikke den slags. Når økologisk landbrug ikke altid udleder mindre kvælstof end det konventionelle skyldes det i nogen grad, at frigivelsen af plantetilgængeligt kvælstof fra organisk gødning (f.eks. husdyrgødning) ikke kan kontrolleres og "times" så godt i forhold til planternes behov, som det er muligt ved anvendelse af kunstgødning. Der er dog den mulighed, at effektive efterafgrøder med dybtgående rodnet kan afhjælpe problemet.

Økologisk landbrug lader sig ikke cost-benefit-analysere

Økologisk landbrug kan altså blive et vigtigt våben i kampen for en bedre natur. Men det er svært at afgøre, om våbnets pris er passende for samfundet som sådan. På udgiftssiden har man økologitilskuddet, der ifølge økonomiske analyser er nødvendigt for at gøre produktionen rentabel. På den anden side har man indtægten fra en bedre natur, men den kan man ikke opgøre.

Dertil kommer, at økologisk landbrug hindrer brugen af genmodificerede afgrøder. I debatten bliver disse afgrøder både fremhævet som fremtidens nye store miljøproblem og løsningen på mange af de miljøproblemer, vi har i dag. I vurderingen af økologisk landbrugs betydning for naturen hører dette aspekt med.